

ȘCOLARUL MIC, TELEVIZORUL ȘI CALCULATORUL

Ciclul primar reprezintă segmentul cel mai stabil al învățământului. Totodată, acesta este și cel mai vechi sub raport istoric, dispunând de un corp didactic cu tradiții puternice și pozitive. Generații după generații de învățători și de elevi s-au format și au format pe cele care le-au succedat, acumulând o experiență cu totul deosebită în domeniul instruirii.

Ciclul primar a fost bine gândit și temeinic verificat în practică, dar deschis spre inovare. S-a cerut de la el un rezultat precis.

După cei, deja proverbiali, „șapte ani de-acasă” activitățile din ciclul primar influențează decisiv dezvoltarea personalității copilului.

Ținând seama de curiozitatea, interesul, setea de cunoaștere și nerăbdarea copiilor de a se familiariza cu specificul acestei noi experiențe, învățătorii au la dispoziție câteva premise pozitive și sigure, care, folosite cu pricepere pot așeza bazele solide ale unui început trainic de pregătire pentru viața de școlar. O asemenea „ofertă” este întâlnită numai la acest nivel, când părinții susțin cu fervoare acest „apetit” al copiilor pentru învățare, care poate fi ușor transformat într-o motivație intrinsecă a procesului de instruire.

Noi, învățătorii, avem o mare răspundere morală față de copiii care ne sunt încredințați ca elevi. Atitudinea și strădaniile noastre vor avea efecte deosebit de importante asupra procesului maturizării copilului.

În ultimii ani, constatăm cu tristețe o diminuare a capacității de învățare, slăbirea abilităților mentale, precum și modificări în comportamentul copiilor.

Practica educativă, dar și cercetările în domeniu ne aduc în atenție prezența tot mai mare a televizorului și calculatorului în viața școlarului. Nici un alt instrument de lucru nu a intrat atât de rapid în viața noastră, așa cum a făcut-o calculatorul. El reprezintă legătura noastră cu lumea, oportunitate care o transmitem copiilor. Ei nu se tem de tehnologii. Pentru copii, ea face parte din natură, deci se cere explorată. Au crescut alături de telefoane, televizoare, combine muzicale și tot felul de

telecomenzi. Apoi a venit computerul, jucăria supremă. Printr-o succesiune de cicluri, ei intră într-o lume fantastică ce pare fără limite, cu posibilități nesfârșite.

De ce copiii se acomodează atât de ușor cu calculatorul?

Primul motiv ține de metodă. Copiii explorează ghidați de curiozitate, nu le e teamă de eșecuri, acceptă explicații parțiale.

Al doilea motiv este de natură istorică: modul de utilizare a componentelor moderne a fost conceput inițial pentru copii.

Astăzi programele de calculator se adresează unei palete foarte largi de utilizatori, cu vârste începând de la 2-3 ani.

Copilului îi place să facă experimente pe calculator și descoperă rapid toate posibilitățile; astfel el poate rămâne concentrat ore în șir, fericit că îi poate imita pe adulți și fascinat de programele concepute special pentru el, pe care le poate relua mereu, după dorință.

Copilul contemporan nu-și poate imagina casa lipsită de calculator, televizor, telefon, primind încă de mic o puternică influență mass-media, influență care îi conturează de multe ori o imagine eronată asupra lumii.

În fața televizorului sau a calculatorului, copilul nu este pus să facă un efort personal de evaluare a situațiilor, nimeni nu-l întreabă despre mesajul educativ, despre ce e bine sau rău.

Copiii petrec multe ore în fața televizorului sau a calculatorului și de aici problemele, începând cu violența programelor și ajungând la izolarea de societate.

EFACTE ASUPRA MENTALITĂȚII ȘI COMPORTAMENTELOR

Televiziunea reprezintă un pericol prin activarea mecanismelor psihologice de imitație, prin impunerea propriilor modele în mentalul individual și în cel colectiv. Agitația extremă, incapacitatea de a sta locului, impulsivitate excesivă sunt stări caracteristice copiilor de vârstă școlară mică.

Ei sunt puternic stimulați de imaginile care se perindă cu repeziciune la televizor, de zgomotul și agitația permanentă a personajelor din desenele animate, încât s-au obișnuit să fie stimulați vizual și auditiv din afară de stimuli puternici. Acești stimuli determină și hiperactivitate, care presupune o continuă agitație și o ușoară stare de tensiune sau nervozitate, care poate fi vizualizată prin mișcarea continuă a mâinilor și picioarelor.

Toate studiile referitoare la efectele televiziunii, fie că se referă la copii sau la adulți, arată că vizionarea TV pe termen scurt creează o atitudine mentală pasivă, scăderea perseverenței și a voinței, precum și a dispoziției de a urmări activ rezolvarea unei probleme, iar pe termen lung, diminuează capacitatea de implicare în propria existență, pasivitate în planificarea și organizarea acțiunilor, poate să submineze inițiativa personală și să condiționeze anumite răspunsuri sau atitudini.

INCAPACITATEA DE ÎNVĂȚARE

- a) Probleme de învățare, motivație scăzută privind învățarea de noi cunoștințe.
- b) Denumirea capacității de a asculta, incapacitatea de a-și menține atenția, de a înțelege un conținut nou.
- c) Dificultăți în deprinderea limbii, în dezvoltarea capacității de citire.
- d) Abilitate scăzută de a reflecta într-o formă coerentă în vorbire și în scris, a faptelor, ideilor.
- e) Tendința de a comunica prin gesturi odată cu cuvintele sau în locul acestora.
- f) Exprimare lipsită de coerență, expresivitate.
- g) Scăderea interesului pentru lectură.
- h) Înțelegerea nesigură, confuză a lecturii cu un grad mai crescut de dificultate.
- i) Proliferarea ticurilor verbale, a cuvintelor de umplutură care nu spun nimic.

- j) Dificultăți în scrierea caligrafică și ortopedică.
- k) Capacitate scăzută de concentrare, gândire logică, raționamente matematice.

Copiii care se uită cel mai mult la televizor întâmpină cele mai mari probleme în comunicare. Problemele de înțelegere și de folosire a limbii devin tot mai evidente cu cât copiii avansează de la o clasă la alta, când, în mod firesc, li se solicită un nivel mai ridicat al capacității de gândire și organizare, o înțelegere a cărților mai dificile și un volum sporit de scriere. La începutul ciclului gimnazial, îngrijorează tot mai mult capacitatea scăzută de concentrare, cunoștințele reduse de vocabular, capacitatea de înțelegere a lecturii și abilitatea de a folosi limba, de a exprima efectiv idei, de a se exprima corect în scris.

Televizorul, dar și calculatorul îi îndepărtează pe copii de carte, de creația manuală sau artistică, de relațiile directe cu semenii și de jocul în familie.

Copiii nu știu să se apere de pericolele acestei tehnologii care fascinează și care dă dependență.

Noi, adulții, avem responsabilitatea de a-i apăra și călăuzi pe cei mici până când vor căpăta discernământul necesar de a se descurca singuri în viață. Stă în puterea noastră să-i oferim copilului un mediu educațional sănătos, calm, plin de afecțiune și atenție. Părinții și dascălii, împreună, constituie cea mai bună călăuză pe care copilul o poate avea pentru a înțelege lumea înconjurătoare, pentru a-și forma caracterul, pentru a relaționa cu ceilalți și a se adapta grupurilor din care fac parte.

Rolul nostru, al dascălilor, este de a-i îndruma încă din vreme pe părinți, copii, spre alternative sănătoase de petrecere a timpului liber, de utilizare rațională și selectivă a acestor tehnologii.

Baia Mare
13.10.2009

Înv. Maria Chiorean
Liceul de Artă
Baia Mare